

Erkekler de ağlar, kadınlar da başarır!

'Kız Çocuk Hakları' ve 'Erkek Çocuk Hakları Bildirgeleri'nden sonra şimdi de 'Anne Hakları' ve 'Baba Hakları Bildirgeleri'yle karşımıza çıkan Elisabeth Brami, toplumsal cinsiyet algısıyla oynamaya ve kalıpları yıkmaya devam ediyor.

Anne Hakları Bildirgesi', cinsiyetçiliğin odak noktası olan kadınlara 'kutsal' annelik rolü üzerinden biçilen tüm yan rolleri ve basmakalıp fikirleri altüst ediyor. Annelerin de tıpkı babalar gibi insanüstü güçlerinin olmadığı ve dolayısıyla kusursuz da olmadıklarını hatırlatan metin, **temelde kadınların da her insan gibi özgür olma ve hayatlarını yaşama haklarına** dikkat çekiyor.

Brami'nin mizahi bir dille kaleme aldığı diğer maddeler ise annelerden gündelik hayatın her anında beklenen 'sadece anne olma halini' ve cinsiyet eşitsizliğini gözler önüne seriyor.

'Tuvalette rahat rahat bir şeyler okuma, ev işlerini yapmak istememe, ev aletleri gibi hediyeleri beğenmeme, işgününün sonunda kafalarını dinleme, çok mutsuz olduklarında hayatlarını ve eşlerini değiştirme, akşam arkadaşlarıyla dışarı çıkma...' hakları bunlardan bazıları. Erkeklerin/babaların hiç yadırganmadan, doğal olarak sahip oldukları varsayılan bu haklar anneler tarafından talep edildiğinde çekirdek aileden başlayarak tüm toplumun verdiği tepkiler eşitlik ve özgürlük anlayışımızı da ortaya koymuş oluyor.

Cinsiyetçi rollere uygun davranma sorumluluğu tepkiler fiziksel şiddet tehdidini daha az içerse de kuşkusuz erkekler üzerinde de ağır bir yük oluşturuyor. **Kadınları mutfak-çocuk-uyku üğgenine hapseden, pasif, uysal ve ihtiyaç sahibi oldukları sürece 'normal' kabul eden dogmatik bakış açısı 'hayatın her alanındaki güç ve başarı'yı ise erkekliğin ölçütü kabul ediyor.** Dolayısıyla 'Baba Hakları Bildirgesi'nde belirtilen; 'üzüldüklerinde ağlama, kucaklanma, sarılıp sarmalanma, eşlerinden daha utangaç, daha genç, daha kısa

olma, çocuklarının üstüne titreme, balık izni alma ve bebeklerini büyütmeye, atletik, kaslı ve maço olmama, arabası olmama, iş ve para sıkıntısı yaşama, çocuklarıyla evcilik oynama...' gibi hakların özümsemesi kalıp yargıların yıkılması açısından hayati önem taşıyor.

Uluslararası Af Örgütü tarafından da desteklenen 'Anne Hakları' ve 'Baba Hakları Bildirgeleri' şiddetin temelini oluşturan ayrımcılıkla küçük yaşlardan itibaren mücadele edilmesi gerektiğinin altını çiziyor. Ve öngördükleri hakları bahsetmekten öte, değişimin ancak cinsiyetçi ön kabullerin sorgulamaya açılmasıyla mümkün olacağını hatırlatıyor. Çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin bu sorgulamaya cesaret edebilmesi için mizahi bir zemin yaratan bu iki metin herkesin ihtiyaçları ve istekleri doğrultusunda davranabilmesi, daha mutlu, özgür ve kendi gibi yaşayabilmesi için değişimin kapısını aralıyor.

Yazara daha önce olduğu gibi Estelle Billion Spagnol bol renkli ve eğlenceli karikatüristik çizimleriyle eşlik ediyor. ■

ANNE HAKLARI BİLDİRGESİ BABA HAKLARI BİLDİRGESİ

Elisabeth Brami
Resimleyen: Estelle
Billion Spagnol
Çeviren: Burcu Uğuz
YKY, 2018
Her bir kitap
32 sayfa, 8 TL